

Cicerone Regnskap AS
styret
Pilestredet 75c
0354 OSLO

VÅR REFERANSE
16/12770

DERES REFERANSE

DATO
10.05.2017

Finanstilsynets merknader etter stedlig regnskapsførertilsyn

1. Sakens bakgrunn

Finanstilsynet viser til stedlig regnskapsførertilsyn avholdt den 17. januar 2017 og til foreløpige merknader etter tilsynet datert 17. mars 2017, hvor rapport datert 15. mars 2017 fulgte vedlagt. Finanstilsynet har ikke mottatt tilsvaret fra selskapet innen den frist som fremgår av de foreløpige merknadene, og oversender herved endelige merknader.

Tilsynet omfattet det autoriserte regnskapsførerselskapet Cicerone Regnskap AS og daglig leder/ autorisert regnskapsfører [...].

Det er 3 ansatte i regnskapsførerselskapet. Selskapets første regnskapsår var 2016. Selskapet hadde på tilsynstidspunktet ca. 35 regnskapsføringsoppdrag.

Formålet med det stedlige tilsynet var å kontrollere om regnskapsførervirksomheten drives i samsvar med de kravene som gjelder, herunder om oppdragene gjennomføres i samsvar med god regnskapsføringsskikk. Ved kontroll av utvalgte enkeltoppdrag kontrolleres det arbeidet som utføres i forhold til regnskapsloven, bokføringsloven og annen relevant lovgivning. Regnskapsførere har også en viktig oppgave knyttet til å hindre eller avdekke økonomisk kriminalitet. Tilsynet dekket derfor også regnskapsførers oppfyllelse av pliktene etter hvitvaskingslovgivningen.

Dersom regnskapsførerselskaper gjør en forsvarlig vurdering av de ulike risikoene i virksomheten og følger opp disse, vil det bidra til å sikre en hensiktsmessig og betryggende virksomhet.

FINANSTILSYNET
Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00
Telefaks 22 63 02 26

post@finansstilsynet.no
www.finanstilsynet.no

Saksbehandler
Steinar Hopland
Dir. tlf. 22 93 97 63

Finanstilsynet kontrollerer derfor om det er gjort en risikovurdering som er tilpasset virksomheten, at risikoene er håndtert på en forsvarlig måte og at rapportering har skjedd, jf. forskrift om risikostyring og internkontroll.

Det vises også til finanstilsynsloven § 3 som fastslår at Finanstilsynet skal se til at de institusjoner det fører tilsyn med virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov samt med den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter.

2. Regnskapsførerselskapets rutiner og utøvelse av regnskapsføreroppdrag

I tilsynsrapporten beskrives utøvelsen av regnskapsføreroppdrag og om det er etablert organisasjon, rutineopplegg og intern kontroll i forhold til kravene i regnskapsførerloven og -forskriften, herunder kravet til god regnskapsføringsskikk, jf. regnskapsførerloven § 2 annet ledd. Den rettslige standarden «god regnskapsføringsskikk» utfylles av en standard utarbeidet av Regnskap Norge, DnR og Økonomiforbundet. Finanstilsynet har lagt standarden til grunn for merknadene.

2.1 Bruk av skattetrekkkonto og betaling av offentlige avgifter (tilsynsrapporten pkt. 2.4)

Det følger av skattebetalingsloven § 5-12 nr. 2 at saldo på skattetrekkkonto til enhver tid skal dekke løpende trekkansvar, alternativt at det kan stilles garanti fra en finansinstitusjon. Skattetrekket skal betales 15 dager etter hver to-månedlige termin.

Det fremkom at det på tilsynstidspunktet var ca. kr 35 000,- for lite innestående på skattetrekkkontoen i forhold til skyldig skattetrekk. Selskapet opplyste om at sene innbetalinger fra oppdragsgiverne var årsaken til at det ikke var tilstrekkelig innestående på kontoen. De manglende innbetalingene har medført dårlig likviditet, noe som har ført til at det har vært for lite innsatt på skattetrekkkonto og til at skyldig skattetrekk tidvis har vært betalt for sent. For 6. termin 2016 ble betaling av skyldig skattetrekk foretatt den 20. januar 2017, noe som er 5 dager for sent.

Det følger av skattebetalingsloven § 10-10 nr. 1 at forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift for de to foregående kalendermånedene forfaller til betaling 15 dager etter terminato. Ved kontroll av arbeidsgiveravgift fremkom det at siste termin (6/2016) ikke var betalt ved forfall den 15. januar 2017. Finanstilsynet har fått ettersendt dokumentasjon som viser at betaling ble foretatt den 24. januar 2017.

Det følger av skattebetalingsloven § 10-30 nr. 1 at merverdiavgift for en periode forfaller til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding etter skatteforvaltningsloven § 8-3 første og annet ledd. Leveringsfrist for skattemelding følger av forskrift for skatteforvaltningsloven § 8-3-10 og er 1 måned og 10 dager etter utløpet av hver merverdiavgifftermin. Unntaket er for 3. termin (mai – juni) hvor frist for innlevering og betaling er 31.08. (2 måneders frist). Ved kontroll av merverdiavgift ble det avdekket at siste termin (5/2016) på kr 30 837,- ikke var betalt ved forfall den 10. desember 2016. I en redegjørelse fra selskapet datert 25. januar 2017 fremgår det at likviditetsproblemer er årsaken til at ovennevnte beløp ennå ikke er betalt, men at dette vil bli betalt så snart tilstrekkelige innbetalinger fra oppdragsgiverne er mottatt.

Finanstilsynet ser alvorlig på at et selskap som driver autorisasjonspliktig regnskapsføring ikke overholder skattebetalingsloven ved at offentlige avgifter ikke blir betalt rettidig samt at

skattetrekkkonto ikke benyttes etter lovens krav. Det legges til grunn at selskapet snarest retter opp i forholdet.

2.2 Risikostyring og internkontroll (*tilsynsrapporten pkt. 2.14 og 3.2*)

I henhold til forskrift om risikostyring og internkontroll av 22. september 2008, gjeldende fra 1. januar 2009, skal regnskapsførerselskaper utarbeide en plan for hvordan kravene i forskriften skal gjennomføres og dokumenteres. Det følger videre av forskriften § 6 at foretaket løpende skal vurdere hvilke risikoer som er knyttet til virksomheten.

For 2016 er det foretatt en vurdering av hva som menes er virksomhetskritiske risikoområder for selskapet. Vurderingen fra daglig leder er datert 10. februar 2016. Det er ikke avholdt et ordinært styremøte for å behandle daglig leders vurdering. Styrets medlemmer har kun signert på siste side av dokumentet "Styresak10.02.2016 om etablering av byråets risikostyring om internkontroll". Her fremgår det at styret tar daglig leders rapport om risikostyringen til etterretning. Finanstilsynet legger til grunn at selskapet for fremtiden avholder et styremøte hvor den årlige risiko- og internkontrollgjennomgangen behandles, og at resultatet av gjennomgangen blir nedfelt i et styremøtereferat.

Revisors uavhengige bekreftelse vedrørende foretakets risikostyring og internkontrollgjennomgang pr. 10.02.2016 er datert 11.1.2017. Finanstilsynet mener at revisors uavhengige erklæring burde vært innhentet kort tid etter at daglig leder og styret har foretatt sin gjennomgang, og ser det som kritikkverdig at erklæringen først er innhentet nærmere 11 måneder etter at vurderingen er foretatt.

Av 34 vurderte risikoområder er 13 områder vurdert å ha lav sannsynlighet for at risikoen oppstår, 13 områder er vurdert å ha medium sannsynlighet og 8 områder er vurdert å ha høy sannsynlighet for at risikoen oppstår. Når det gjelder konsekvens for kunder og selskapet dersom risikoen oppstår er konsekvensen vurdert som høy for 24 områder og middels for de resterende 10 områder. Det fremkommer ikke hva som er grunnlaget for de enkelte vurderingene.

Det fremgår at det må iverksettes tiltak for 14 av de vurderte områdene og at det er vurdert behov for å iverksette tiltak for 15 områder. Det fremgår ikke om foreslåtte tiltak er eller skal iverksettes og flere av tiltakene er lite detaljerte. Det fremgår heller ikke tidsfrist for implementering av det enkelte tiltak eller hvem i selskapet som er ansvarlig for dette.

Finanstilsynet forutsetter at det ved senere risiko- og internkontrollgjennomganger dokumenteres hva som er grunnlaget for de enkelte vurderinger. Det må også mer detaljert beskrives hvilke tiltak som er eller vil bli iverksatt for å redusere risikoen til et akseptabelt nivå. Det må videre fremgå hvem i selskapet som er ansvarlig for å gjennomføre det enkelte tiltak og tidsfrist for gjennomføringen. Revisors uavhengige erklæring må også innhentes på et vesentlig tidligere tidspunkt.

2.3 Hvitvaskingsregelverket (*tilsynsrapporten pkt. 2.13 og 3.2*)

Det følger av hvitvaskingsloven § 4 andre ledd nr. 2 at hvitvaskingsregelverket gjelder for autoriserte regnskapsførere. Det vises også til Finanstilsynets rundskriv 8/2009, som er sendt til alle regnskapsførere, hvor regnskapsførers plikter blir gjennomgått.

I henhold til hvitvaskingsregelverket skal det foreligge rutiner som viser hvordan de ulike pliktene skal ivaretas (§ 23), herunder kundekontroll (§§ 5-16), løpende oppfølging (§ 14) og undersøkelse og rapportering av mistenkelige transaksjoner (§§ 17-21).

Det ble opplyst om at det er foretatt identifikasjonskontroll for de fleste oppdragsgiverne, men at identifikasjonskontroll ikke blir utført av de som er godt kjent av regnskapsfører. At identitetskontroll ikke ble gjennomført av de som er godt kjent av regnskapsfører, fremkom også ved gjennomgang av enkeltoppdrag. Finanstilsynet bemerker at i de tilfeller oppdragsgiver er kjent fra tidligere og legitimasjonskontroll derfor ikke gjennomføres, må det i oppdragsdokumentasjonen begrunnes hvorfor legitimasjonskontrollen kan utelates.

Det ble opplyst om at regnskapsførerselskapet har rutine for at det for hver oppdragsgiver skal foretas en risikovurdering av oppdragsgiveren. For to av de oppdragene som ble kontrollert under tilsynet var slik risikovurdering gjennomført, mens slik vurdering syntes ikke å være gjort for det siste oppdraget som ble kontrollert.

Det er ikke utarbeidet skriftlige kontroll- og kommunikasjonsrutiner vedrørende hvitvasking. Det er heller ikke utarbeidet noe opplæringsprogram hvor det blant annet fremgår hvilke transaksjoner det skal reageres på.

Regnskapsførere har en viktig rolle når det gjelder å avdekke eventuelle forsøk på hvitvasking. Det er derfor avgjørende at autoriserte regnskapsførere er bevisste sine plikter etter hvitvaskingsloven og etterlever disse. Finanstilsynet ser det som kritikkverdig at det i regnskapsførerselskapet ikke fullt ut er iverksatt rutiner som ivaretar de krav som stilles på området, og legger til grunn at det umiddelbart iverksettes rutiner på de områdene hvor det er konstatert mangler.

2.4 Perioderapporter (*tilsynsrapporten pkt. 2.13 og 3.2*)

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 5.8.4.1 at periodiske regnskapsrapporter skal utarbeides med den frekvens som følger av oppdragsavtalen. Det fremgår videre av GRFS pkt. 5.8.4.3 at følgende skal kommenteres i forbindelse med den periodiske regnskapsrapporteringen:

- forutsetninger regnskapet bygger på, og som regnskapsfører ikke kan forvente at oppdragsgiver selv er oppmerksom på eller ser betydningen av
- svakheter ved oppdragsgivers interne rutiner som er gjentakende eller som ikke er avklart, jf. pkt. 5.2
- oppdragsgivers vesentlige eller gjentatte brudd på oppdragsavtalen eller krav gitt i eller i medhold av lov, jf. pkt. 5.3
- uklarheter og spørsmål for øvrig.

Regnskapsfører skal vurdere hvorvidt det er behov for å knytte kommentarer til negativ utvikling i oppdragsgivers egenkapital, likviditet og/eller inntjening.

Oppdragsgiverne til Cicerone Regnskap AS kan selv ta ut perioderapporter fra det elektronisk web baserte regnskapsprogrammet Tripletex. Det fremgår imidlertid ikke av oppdragsavtalene at oppdragsgiverne selv kan gjøre dette, og det fremgår heller ikke av avtalene at perioderapporter med kommentarer til den økonomiske utviklingen ikke skal sendes til oppdragsgiverne.

For å oppfylle kravene i regnskapsførerregelverket må det enten utarbeides nye oppdragsavtaler eller utarbeides et vedlegg til eksisterende oppdragsavtaler hvor det fremgår om oppdragsgiverne selv skal ta ut perioderapporter eller om slike rapporter skal mottas fra regnskapsførerselskapet. Det må også fremgå av oppdragsavtalene/vedlegg om oppdragsgiverne ved periodeavslutninger ønsker kommentarer til den økonomiske utviklingen eller ikke.

2.5 Rutine for overtagelse av regnskapsføreroppdrag *(tilsynsrapporten pkt. 2.13 og 3.2)*

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 2.2 "Innhenting av uttalelse om nytt oppdrag" at det ved overtagelse av oppdrag fra en annen regnskapsfører skal ny regnskapsfører be om en uttalelse om oppdragsforholdet fra tidligere regnskapsfører. Oppdragsgiver skal orienteres om at en slik uttalelse innhentes. Begge regnskapsførerne skal dokumentere slik korrespondanse i oppdragsdokumentasjonen, enten i form av skriftlig uttalelse eller som notater fra samtale.

Anmodning fra tidligere regnskapsfører kan unnlates dersom ny regnskapsfører har god kunnskap om oppdragsgiver og dennes regnskapsførsel. Det samme gjelder for kortvarige oppdrag samt for oppdrag med begrenset omfang, der uttalelse fra tidligere regnskapsfører ikke forventes å ha betydning for oppdragsutførelsen. De vurderinger som medfører at uttalelse fra tidligere regnskapsfører ikke innhentes, skal dokumenteres i oppdragsdokumentasjonen.

Cicerone Regnskap AS har ikke utarbeidet noen skriftlig rutine om innhenting av uttalelse om nytt oppdrag. Daglig leder opplyste om at det ved overtagelse av nye regnskapsføreroppdrag har vært telefonisk kontakt med tidligere regnskapsfører, men at denne kontakten ikke er dokumentert.

Finanstilsynet legger til grunn av det utarbeides en skriftlig rutine som inneholder de momenter som fremgår av GRFS pkt. 2.2 "Innhenting av uttalelse om nytt oppdrag". Selskapet må også forsikre seg om at rutinen blir etterlevd.

2.6 Gjennomgang av oppdragsgivers interne rutiner *(tilsynsrapporten pkt. 3.1.4 og 3.2.1)*

Cicerone Regnskap AS benytter en mal fra Regnskap Norge til å dokumentere gjennomgang av oppdragsgivers rutiner. Rutinebeskrivelsen/sjekklisten har betegnelsen "2.5.1.1 Sjekkliste - Oppdragsgivers rutiner". Ved etablering av oppdraget beskrevet under punkt 3.2.1 i tilsynsrapporten ble oppdragsgivers rutiner gjennomgått. Når det gjelder kontantomsetning har regnskapsførerselskapet lagt til grunn at oppdragsgiver har hatt full kontroll på sine rutiner på dette området, og på denne bakgrunn skrevet "ok" i sjekklistens pkt. 3 og 4. Med bakgrunn i at regnskapsførerselskapet kort tid etter gjennomgangen avdekket at det ikke var mulig å avstemme kontantbeholdningen for den aktuelle oppdragsgiveren, kan det stilles spørsmål ved om regnskapsførerselskapet ikke burde foretatt en mer grundig gjennomgang av oppdragsgivers rutiner på dette området; dette spesielt fordi kontantomsetningen hos oppdragsgiveren var betydelig og dermed også et vesentlig risikoområde.

Finanstilsynet legger til grunn at regnskapsførerselskapet for fremtidige oppdrag sørger for at den gjennomgangen som blir foretatt av oppdragsgivernes rutiner, beskrives på en mer utførlig måte i det skjemaet som benyttes til dette formålet. Regnskapsførerselskapets konklusjon etter gjennomgangen må fremgå, herunder om gjennomgangen har medført at det er avdekket forhold som burde bli tatt opp med oppdragsgiver og hvordan oppdragsgiver har forholdt seg til dette.

3. Finanstilsynets konklusjon

Det stedlige tilsynet viste at regnskapsførerselskapet hadde iverksatt rutiner på de fleste områder i samsvar med de krav som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk, men det ble også avdekket enkelte mangler, noen av disse alvorlige. Dette gjelder primært mangelfull bruk av skattetrekkkonto og for sen betaling av offentlige avgifter for egen virksomhet samt mangelfulle hvitvaskingsrutiner. Det vises til punkt 2 ovenfor. Finanstilsynet viser også til tidligere tilsendte tilsynsrapport hvor det er tatt opp enkelte forhold av mindre vesentlig karakter. Det legges til grunn at også de manglene som fremkommer av denne rapporten også blir rettet opp i, slik at regnskapsførerselskapet fremover fullt ut vil oppfylle de krav som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsførerskikk.

For Finanstilsynet

Bernt Jan Aaland
tilsynsrådgiver

Steinar Hopland
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.